

salvator

DAVIDSFONDS

GROENCOMITE

HEEMVRIENDEN

KESSELS DRIEMAANDELIJKS CULTUREEL TIJDSCHRIFT

Nr 30

Bakhuis van hoeve Ten Dijke.

... en de moderne mens bakt dus zelf zijn brood en dan nog liefst in een oud opgekalefaterd bakovenhuis...

WAS HET SOMS 'KLUDDER' MET Z'N HACHT ?

Ja, de tijd staat echt niet stil ! Alles verandert met de dag. 't Is haast niet te geloven. Als het een tijdje geleden is dat men ergens is geweest, herkent men er zich haast niet meer. Overal rijzen huizen als paddestoelen uit de grond. Waar je een heerlijk bos meende te vinden is een nieuwe wijk uit de grond gestampt.

De mensen zijn toch wel eigenaardige schepsels. Je kan ze niet altijd volgen. Is er ergens een aardig plekje groen, dan willen ze daar per sé hun woning oprichten.

'Gelijk het daar mooi is om te wonen, dat kunt ge niet vertellen. En allemaal zo'n prachtige bomen ! Dat moet daar toch jeugdig zijn in de zomer !'...

En wanneer het dan zo ver is en 't bos in stukjes en brokjes verkaveld, dan is 't eerste wat ze doen dat prachtige groen weggappen ! Tenslotte schiet er van dit bos nog amper een onooglijk boompje over en komt er een allegaartje van huizen en villa's in alle mogelijke en onmogelijke stijlen, die dan soms nog getuigen van een zeer slechte smaak.

Vroeger jaren wou iedereen in de stad wonen, want 'dat was toch wat anders dan in zo'n stom boeregat van een dorp, waar nu eens nooit iets te beleven viel !'

Tegenwoordig is het juist andersom. Weg uit de bezoedelde stadslucht. Iedereen hunkert naar wat weldoende stilte en een beetje rust.

Komt er ergens een eenzaam huisje, een boerderijtje of oude schuur te koop, dan biedt men de zotste prijzen om toch maar zo een bouwval te bezitten. De romantische naturen willen terug bij het knetterend haardvuur zitten om van de goede oude sfeer te genieten. Zouden de oude griezilverhalen over heksen en spoken ook nog welkom zijn ?

De moderne mens geniet van alle comfort, doch wil er toch zelf iets aan doen. Velen kweken hun pataatjes en groenten zelf. Gezonde kost gelijk in grootvaders tijd ! Weg met alle chemische produkten die wel de groei van de planten bevorderen maar achteraf alle ander leven doden. De mens keert terug naar de natuur. Hij die van de heerlijkste schotels, bereid met allerlei exotische pepers en kruiden, kan genieten, hunkert weer naar een snee roggebrood met een homp kaas, bloedpensen met appelmoes of een stuk geperste kop met een klad mosterd ..... en hij bakt dus zelf zijn brood en dan nog liefst in een oud opgekalefaterd bakovenhuis.

De moderne welvaartmens die van de heerlijkste schotels kan genieten hunkert weer naar een snee roggebrood met een homp kaas, bloedpensen met appelmoes of een stuk geperste boerekop met een klad mosterd...

Wandelen door Gods vrije natuur is ook aan de orde van de dag. Men trekt door veld, bos en hei en geniet met volle teugen van de gezonde buitenlucht. Sinds we onze Toeristische Wandelkaart van Kessel hebben uitgegeven, waarvan wij in totaal 1000 stuks hebben verkocht, komen er heel wat mensen van buiten Kessel hier de wandeltochten maken. Ze vinden het hier allemaal mooi.. en de Kesselse omgeving is nog de moeite waard ! Dat dateert niet van gisteren ! Daarom is het de plicht van ieder van ons het zijne er toe bij te dragen om het zo te behouden !

De aanleg van het dorp is typisch Frankisch. Gelegen op een hoge heuvelrug vormt het de gekende driehoek, voorbehouden voor het marktplein. Jawel, we missen wel die grote open ruimte zoals o.a. het Marktplein van Berlaar, Olen en Grobbendonk, maar wie kan ons nog verklaren waarom de binnenkant van de driehoek tussen de Berlaarsestraat, de Dorpsstraat en het 'Smisstraatje' (Schoolstraat) in de loop der jaren bebouwd

werd. Zovele ons niet bekende omstandigheden hebben er misschien toe bijgedragen om van het oorspronkelijke plan af te wijken. Kessel had zich misschien ook kunnen roemen op een prachtig marktplein met eeuwenoude bomen en een klaterende fontein, maar wellicht hebben de vroegere bewoners ook niet hoog met bomen opgelopen en hebben ze de grond maar verkaveld, dat bracht meer op !

Ten zuiden van het centrum strekt zich de laagvlakte uit van de Grote Nete met vruchtbare velden en beemden die omzoomd waren door wuivende kanada's en kanten met elzehout. Van tussen het groene lover bemerkte men de daken der boerderijen van de Bart. Hier woonden destijds de welgestelde boeren.

Daarentegen zijn het noorden en het oosten merkelijk hoger gelegen en de daarliggende gronden daarom droger en minder vruchtbaar. Zij lopen uit in de heide. Hier vindt je het meer typisch Kempische landschap met brem, berk en geel zand. Vroeger trof men hier en daar nog een duin aan, maar die zijn nu ook verdwenen, samen met de donkere mastebossen van weleer. Eens was de heide één groot bos met eenzame wegen waar een vreemdeling moeilijk zijn weg kon vinden. Hier en daar stond een armzalig huisje half verscholen tussen de bomen. De mensen die er woonden waren zo arm als de grond, de wegen slecht, in de zomer kurkdroog en in de winter modderig en haast niet begaanbaar. De aanleg van de comfortabele Lindekensbaan naar Nijlen toe, heeft onze heide een totaal ander beeld gegeven om niet te zeggen totaal verwoest. Langs de weg rijzen er mooie huisjes op die met de tijd de heide langzaam maar zeker hebben doen terugtrekken. Het zou onverantwoord zijn moesten we dit heerlijke stukje natuur voor goed moeten missen en het is dan ook een prachtig initiatief geweest de heide als natuurgebied te klasseren.

Komt er ergens een eenzaam huisje, een boerderijtje of een oude schuur te koop dan biedt men de zotste prijzen om toch maar zo'n bouwval te bezitten!

De heide heeft altijd zo iets weemoedigs, iets melancholisch over zich gehad. De stilte, de eenzaamheid en vooral de volslagen duisternis 's nachts werkten onvermijdelijk in op het gemoed van de mensen die in geesten en spoken begonnen te geloven. De bittere armoede, ziekte en tegenschlag werden door angst en onwetendheid aan hogere machten toegeschreven en het bijgeloof vierde hoogtij. Het vertellen van allerlei sombere verhalen tijdens de lange koude winteravonden bij het haardvuur wakkerde die angst nog aan en bij het slapengaan namen de mensen hun schrik mee naar bed. Wij kunnen er nu misschien wel eens om lachen, maar voor die mensen was het iets waarmee ze dagelijks moesten leven. Men moet zelf zomaar eens iets beleven om de diepere zin er van te vatten!... Daarom wil ik u eens iets vertellen wat werkelijk en echt gebeurd is ...

Tijdens een barslechte herfstnacht, zo ongeveer voor de eerste wereldoorlog, waaide door 't geboomte een zotte wind en dikke pakken wolken dreven driftig vanuit het westen over. Af en toe brak de hemel wel eens open en kwam de maan eventjes piepen om dan weer even vlug achter de zwarte wolken te verdwijnen.

In die helse nacht werd er aan de pastorie gebeld.

Onderpastoor Van der Auwera trok even later het venster open en vroeg wat men verlangde. 't Is voor een berechting in de hei' antwoordde een zware mannenstem. - 'Een ogenblik dan' zei de priester 'ik kom zo dadelijk !' De onderpastoor had wellicht liever die nacht rustig in zijn warme bed gebleven, maar een mens in stervensnood moest geholpen worden !

Hij duffelde er zich warmpjes in en spoedde zich naar beneden. Dicht tegen de muur van de pastorie aangedrukt stond een man ongeduldig te wachten. De onderpastoor stelde hem enkele gewone vragen doch uit de antwoorden van de vreemde man kon hij niet veel wijzer worden. Zijn naam kwam hem onbekend voor en zijn aanwijzingen waren nogal erg vaag ! De onderpastoor die echt van geen klein gerucht vervaard was, vond het allemaal wel eigenaardig. De kerel die nog erg jong leek, boezemde hem maar weinig vertrouwen in. 'Kom, we zullen nu eerst de koster gaan verwittigen en dan zien wij wel verder' zei de onderpastoor.

Toen de koster uiteindelijk ook klaar was liepen ze samen naar de kerk om het nodige te halen. Terwijl de koster de grote koperen lantaarn ontstak, fluisterde de onderpastoor hem in het oor 't Staat me niks aan, wees maar op uw hoede !' Aan de zware ijzeren poort stond de zonderlinge kerel ons tweetal nog steeds op te wachten. 'Vooruit nu, gij gaat voorop en wijst ons de weg' zei de onderpastoor kordaat. Maar eigenaardig genoeg daar wou die man niet van horen, 'hij zou wel achterna komen' antwoordde hij 'Niksmendalle' zei de onderpastoor, 'als gij niet voor gaat, gaan wij onmiddellijk terug en komt er niks van in huis !' De kerel stond daar nog wat te moeskoppen maar deed het tenslotte dan toch. Schoorvoetend ging hij voorop, gevolgd door de koster die de grote lantaarn droeg. De priester volgde dan met ons Heer in de gevouwen handen.

Het was een pikdonkere nacht en geen levend wezen of lichtje viel er te bespeuren. Ze zagen geen hand voor de ogen.

Een eindje voorbij 'de Boerenhollekens' hoorden ze plots een geluid, een eigenaardig geluid als van rammelende kettingen over de smalle rijweg. Het geluid kwam alsmaar dichtter, maar hoe ze ook keken, ze zagen geen beweging. Het geluid volgde soms van zeer dicht bij. De schrik sloeg de koster in de knieën. 'Zou het soms Kludde ...?'

Maar juist toen ze de grote baan moesten verlaten om het heistraatje in te slaan, u weet nog wel, daar tussen die twee hoge hagen, kwam de maan even van tussen de wolken te voorschijn. En in 't vage licht zagen ze toen even de schim van een grote zwarte loebas van een bandhond die over de steenweg rende en z'n gebroken ketting achter zich over de hobbelige keien aansleepte. Een koude rilling liep door hun ledematen. Nadien werd het weer onheilspellend stil.

Onderpastoor Van der Auwera is wellicht de onderpastoor geweest die in deze eeuw het langst in onze parochie verbleven is. Hij was reeds onderpastoor vóór de eerste wereldoorlog tot in de jaren 30.

De tocht duurde eindeloos lang en die kerel bleef maar doorstappen. Langs welke wegen ze liepen bleef hen een raadsel. Nooit was een van beiden er al geweest. Het kon al evengoed Nijlen geweest zijn ! Zo ver, zo eindeloos ver ! Aan een scheef weggezakt huisje, weggedoken tussen 't groen, zei de man plots 'Hier is 't !' en verdween meteen achter de zijgevel in de duisternis. De koster duwde het lage deurke open en liet de priester voorgaan. In 't vage licht van de petroleumlamp zagen ze in een hoek van de kamer een oude man op zijn ziekbed liggen. Een stokoud vrouwtje waakte bij de sponde. De onderpastoor sprak met zachte stem de oude man bemoedigende woorden toe gelijk alleen een priester dat kan, diende de laatste sacramenten der stervenden toe en bad de gebeden. De koster antwoordde met gedempte stem, terwijl het vrouwtje zachtjes snikte.

Stil verlieten ze dan de schamele woning. Buiten viel van hun gids niets meer te bespeuren. De sombere stilte en de gitzwarte duisternis overvielen hen weer. Zo goed en zo kwaad als het ging probeerden onze twee late wandelaars hun weg terug te vinden. De eenzaamheid drukte angstwekkend op hun gemoed en er werd haast geen woord gewisseld. Ieder was met zijn eigen gedachten bezig ... En ze liepen maar en liepen maar door ... Het leek juist of ze telkens op dezelfde plaats weerkeerden en ze in een doolhof verzeild geraakten, toen plotseling op de plaats waar hun weg een ander pad kruiste, een zwarte gedaante voor hen stond. Een man gans in 't zwart, met een lange jas aan, die haast de grond raakte en een bolhoed op ! Hij scheen al even hard geschrokken dan de onderpastoor en de koster. Hij sprong opzij en stotterde, in 't Frans nog wel, 'Pardon messieurs, je suis perdu ! Vélorén ! - 'Wacht, manneke !' zei de onderpastoor 'we zullen u eens perduë ! en hij deed of hij in de handen spuwde ! Maar ge had dat heerschap eens moeten zien lopen ! Die vloog letterlijk de andere richting uit alsof hij geen grond meer raakte.

Van grote schrik liet de koster bijna zijn lantaarn vallen en kon er echt niet mee lachen. 'Kom aan' zei de onderpastoor, die er nu wel genoeg scheen van te krijgen 'laat ons maken dat we thuis zijn !' Een weinig verder begonnen ze hun weg terug te kennen, maar 't was haast morgen eer ze terug thuis kwamen!

Of ge deze kleine anekdote nu gelooft of niet, toch geeft ze ons min of meer een beeld weer van de heide van vroeger en dat het echt geen lachertje was door die donkere dennebossen in de pikdonkere nacht te dwalen. Dat de mensen in die tijd bijgelovig waren en overal heksen en spoken zagen is dan wel normaal. Je zou het, naar ik meen, wel voor minder !

Achteraf bekende de onderpastoor zelf dat hij in heel zijn leven nooit zo'n grote schrik had gehad.

Ghislain Verreydt

STERKE JEF

Toch wonder eigenlijk hoe mannen met een meer dan gewone spierkracht de gehele geschiedenis door steeds tot de verbeelding gesproken hebben en het nog steeds doen. Reeds in de bijbel kreeg Samson een ereplaats omdat hij met één ruk de zuilen onder de tempel wegtrok en zo het hele geval deed instorten.

En kreeg in hetzelfde boek ook David niet een volle bladzijde omdat hij met een welgemikte zwaai van zijn slinger zijn rivaal Goliat velde !

Later pakte Antwerpen uit met zijn Brabo. Gent met zijn Jan Breydel. En wie steelt er nu de show op T.V. en jaarmarkten ? John Massis, de man met de reuzenkracht !

Het is dan ook haast vanzelfsprekend dat bij de verhalen over 'het Kessel van vroeger' onvermijdelijk de sterke mannen en hun prestaties aan bod komen en dat dan even vanzelfsprekend de naam 'Sterke Jef' valt. Ook al is de man reeds verscheidene decennia geleden gestorven en kende hij zijn beste jaren geruime tijd vóór de eerste wereldoorlog.

Of al die verhalen nu wel echt zó gebeurd zijn als ze nu verteld worden is natuurlijk niet meer te achterhalen. Mogelijk zijn ze lichtjes bijgewerkt en aangedikt; dat nemen we er dan maar bij. Trouwens dat van die Samson met zijn tempel zullen we ook maar met een korreltje zout nemen.

Over de jeugd en de afstamming van Sterke Jef is weinig bekend. Hij was afkomstig uit Heist-op-den-Berg, heette officieel Josephus Vandemeutter en is eerst na zijn trouwen in Kessel komen wonen. Erfde hij zijn geweldige kracht van zijn voorouders of zat 'de straffe inslag' die Sterke Jef binnen deed - hij was slachter van beroep - er voor iets tussen? Wie zal het zeggen? Het voorkomen van Sterke Jef wees er anders niet op dat hij met zo'n reuzenkracht begaafd was. Het klassieke uitzicht van de stoere mannetjesputter had hij zeker niet. Hij was wel groot en breedgeschouderd, maar zo zijn er duizenden. Als hij opviel dan was dat meest nog door zijn kledij. Sterke Jef had lak aan de grillen van de mode en droeg altijd - ook in de jaren dat breed 'in' was - een broek met de smalst mogelijke pijpen. Dat die pijpen dan eeuwig en altijd een hand te kort waren scheen hem niet te deren. Aan zijn voeten wilde hij, zowel 's zondags als in de week, niets anders dan enorme schuiten van holle blokken. Als tegengewicht droeg hij dan anderzijds 's zondags en 's werkedags een 'kollieke'. Het was wel een 'fopkollieke' dat met een soort 'bavet' en door middel van twee lintjes onder zijn armen door op zijn plaats werd gehouden en het model was ook niet altijd naar de laatste mode maar het gaf cachet aan de man en in een tijd dat de meeste mannen alleen bij zeer bijzondere gelegenheden een halsboord droegen viel zoiets op. Wat echter nog meer opviel bij Sterke Jef en waarvoor hij misschien nog meer bekend was dan voor zijn geweldige kracht, was zijn snor. Een reusachtige, dikke, krullende moustache. Jef was zeer fier op die knevel en maakte er soms veel werk van om zijn snor in orde te houden en er te kunnen mee uitpakken. Hij durfde ze al eens bijkleuren - met een soort zwart vet naar het schijnt; want haarverf zal er toen nog niet geweest zijn, - en legde er regelmatig met het 'pijpijzer' een sierlijke krul in.

Besteedde Sterke Jef echter meer tijd dan normaal aan het verzorgen van zijn snor dan werden zijn huisgenoten nattigheid gewaar! Het was dan zo ongeveer als in het liedekje: 'Vader gaat op stap'. Want Sterke Jef durfde al eens op stap gaan! Als 't pas gaf zelfs drie - vier dagen aan een stuk. Het is dan ook zeer waarschijnlijk dat enkele van zijn 'straffe toeren' zich tijdens die dagen hebben afgespeeld en dan uitgegroeid zijn tot de verhalen die nu nog altijd verteld worden. Echte verhalen zijn het meestal niet. Wel korte snedige voorbeelden en bewijzen van de enorme kracht van Jef. Soms in één of twee zinnen samengebond. Zoals: 'Sterke Jef: die kon zijn naam met een stuk krijt op de muur schrijven, zo op het eerste gezicht niets bijzonders, maar hij kon het met gestrekte arm en een gewicht van 20 kilo aan zijn pols gebonden.'

Of sterker nog: 'Sterke Jef die kon de polka dansen met acht man op zijn rug.'

Zag de verteller dan enige twijfel in de ogen van zijn toehoorders die zich moeizaam trachtten voor te stellen hoe iemand met acht man op zijn rug er uit zag, dan eerst volgde gewoonlijk de

Het voorkomen van 'Sterke Jef' of met zijn echte naam Josephus Vandemeutter wees er niet op dat hij met zo'n reuzenkracht begaafd was. Wat echter meer opviel bij Sterke Jef was zijn enorme snor.

verduidelijking ! Wel : 'Sterke Jef legde een lange sterke 'spaar' op zijn schouders, schatte het gewicht van ieder van de mannen, verdeelde ze in twee groepjes van vier, liet ze - de voeten van de grond - aan de spar hangen en danste zo de zaal of de tent rond!'

Eens, het was met een 'Balder-kermis', droeg Sterke Jef een vat bier van 100 liter, van Berlaar station tot vlak bij de kerk in 't dorp. Om alle misverstanden weg te nemen nopens het uitzonderlijke van die prestatie werd er dan steeds gepreciseerd : 'en het was een vol vat en er werd onderweg geen enkele keer gerust.'

Als illustratie dat Sterke Jef niet alleen 'fors' had maar ook kon bogen op een uitzonderlijk uithoudingsvermogen, werd dikwijls het volgende verteld : Na een dag van hard labeur in de slachterij te Antwerpen hadden Jef en een paar vrienden de laatste trein gemist en kwamen dan maar te voet naar huis. In die tijd draaide men daar zijn hand niet voor om en zeker Sterke Jef niet die het gaan gewoon was. Hij had nooit leren fiet-sen en deed dan ook alles met 'de schoentram'. Te Lier, 'In de Beddere Tent' aan 'Den Binnenweg' zouden ze met de rapte nog een pintje drinken. Sterke Jef die al van in de stad met een pak onder de arm liep sloeg het voorstel niet af en trok mee binnen. Van één pint werden het er twee. Van twee drie en van naar huis gaan werd niet meer gesproken. Tot in de kleine uurtjes Sterke Jef - die altijd aan de toog gestaan had zonder het pak onder zijn arm ook maar één ogenblik te lossen - aan een van de andere tooghangers vroeg : 'houd mijn pakske nu eens 'efkes' vast want ik moet mijn pijp stoppen.' Bereidwillig stak de andere zijn hand uit om het 'pakske' over te nemen maar liet het met een kwak op de grond vallen. Het was een zak met vleesafval en alle getuigen van het voorval die het pak eens 'kwikten' zwoeren dat het gewicht niet onder de 40 kilo lag !

Niet alle verhalen over Sterke Jef spelen zich echter af rond toog of schenkbank. De man kon ook werken als geen ander en de meeste van zijn stunts gebeuren dan ook tijdens zijn werk - het slachten - of hadden er toch op een of andere manier iets mee te maken. Zoals het voorval met die stomme geit die Jef in Berlaar gekocht had en naar huis 'stouwde' om ze daar te slachten. Het beest was echter nukkig, wilde niet vooruit en zette zich, de voorpoten ver uiteen, altijd maar schrap. Sterke Jef werd, een beetje voor de Boekt, dat trekken en sleuren zo beu dat hij in een Franse koleire schoot en met één haal de geit de kop afsneed, de kop in de gracht smeed, de geit onder zijn arm stak en ze in één adem tot in Kesseldorp droeg.

Of wat er gebeurde met dat varken dat Sterke Jef moest slachten bij de Frits aan de kerk. Iets waar dat varken niet wilde van weten en voor het zo ver was krijsend de straat op schoot. Hoe Sterke Jef die er achteraan liep aan de herberg 'Belle Vue' het beest te pakken kreeg, het 'vloerde', zijn poten bijeen bond, het met een zwaai over zijn schouders gooide en het spartelende en huilende dier zo terug naar de slachterij bracht.

De herberg 'Belle Vue chez Fr. Hellemans' maar voor de Kesselaars' 'bij den Dikke Helleman en Lisken Bas' zoals zij er uit zag in de twintiger jaren. Vóór de eerste wereldoorlog stond het 'chique' de cafés een Franse naam te geven. Later zijn die namen dan weer verdwenen. Alleen de 'Belle Vue' heeft nog niet gekapituleerd al wordt deze drankgelegenheid meestal 'Den Duivenbond' genoemd. Waarom men ze nu juist 'Belle Vue' noemde heeft nooit iemand geweten. Zo prachtig was het uitzicht daar nu precies ook niet! Tenzij men het mooie uitzicht binnen moest gaan zoeken. 'Lisken Bas' mocht immers in 'heuren tijd' gezien worden!

En van die keer dat hij als bij wonder aan de dood ontsnapte toen hij - het was nog vóór 1914 - in het bij het café 'Schippershuis' horende slachterijtje op de hoek van de Kerkstraat en de Dorpsstraat een haast één ton wegende stier moest slachten.

Van het verdoven van te slachten dieren was toen nog geen sprake. Pistolen om ze in een fraktie van een seconde uit hun lijden te helpen waren er nog niet en electriciteit om ze gevoelloos te maken had men niet. De meeste dieren werden dan ook eerst 'gestoken'. Sterke Jef deed dit met een betrekkelijk

klein, in een speciale vorm geslepen maar vlijmscherp mesje. In plaats van een steel had het een soort bolvormige korte verdikking. Dit mesje plantte de 'slager' in de nek van het dier - waar juist, dat was natuurlijk 'de stiel' - en sloeg dan met volle kracht op het mes. Als door de bliksem getroffen stortte het beest dan neer; 'het fas afgebroken'.

Die éne haast fatale keer vergiste 'Sterke Jef' zich echter; had hij de juiste plaats niet gevonden of niet hard genoeg geslagen ? In ieder geval de 'vaar' viel deze keer niet maar werd integendeel razend, brak los en viel aan. Sterke Jef kon nog juist opzij springen maar moest toen op de vlucht. Alle deuren van de slachterij waren echter gesloten en er bleef maar één uitweg. Een smalle trap naar 'het bovenzaaltje', een verdieping op het slachterijtje waar tijdens de kermis gedanst werd. De stier kwam echter achterna de trap op maar zakte, net voor hij boven was, met zijn achterste poten door de treden. Huilend, briesend en spartelend om los te komen bleef hij daar zo hangen. Tot Sterke Jef vanuit het trapgat het beest dan toch met veel moeite heeft kunnen doodsteken. Het schijnt dat hij toen een hele dag lang 'van zijn melk' geweest is en later niet graag aan het gebeurde herinnerd werd.

Of de haast niet te geloven prestatie die Sterke Jef leverde bij die boer waar hij na het slachten van een koe nog wat bleef napraten en dan zo maar, 'om te lachen', de boer en zijn gezin - acht man in totaal - op de 'malbroek' deed kruipen, de schouder onder de as van de kar zette en kar en volk van grond hief ! Even maar; maar ze ging van grond. En die avond dat hij die vastgereden kar met 'petatten' uit het slijkerige veld trok omdat de ezel die er eerst voorgespannen was niet meer wou of kon. Al was hij zelf die dag al van 's morgens vijf uur in het getouw.

En hoe hij, 70 jaar geworden, nog altijd - geheel alleen - de helft van een varken, levend gewicht 400 kilo, op de 'leer' hing.

En op tachtigjarige leeftijd nog altijd zo sterk was als een gewone doordeweekse man.

En eerst van dan af is zijn kracht geleidelijk verminderd en heeft ook Sterke Jef het uiteindelijk, 87 jaar oud, moeten afleggen tegen iemand die altijd de sterkste is : Magere Hein. En rest er alleen nog de herinnering aan de man die het tegen iedere Kesselaar durfde opnemen in 'om ter verste smijten', hij met een riek en zijn tegenstrever met een 'petat'. En die wedstrijd altijd won ! En het was een riek 'MET STEEL EN AL' !

Lode Van Regenmortel

Mevrouw Margareta Feytens, beter gekend onder de naam Mevrouw Julius Schrey.

IN MEMORIAM

Op 12 mei 1979 overleed in het Sint-Jozefruthuis te Kessel in de ouderdom van 92 jaar, Mevrouw Margareta Feytens, beter bekend onder de naam van Mevrouw Schrey.

Onlangs haar ver gevorderde leeftijd en haar pijnlijke lichamelijke ziekte, kende deze dame het uitzonderlijke geluk tot vlak voor haar dood nog over een heldere geest te mogen beschikken.

Afkomstig uit Antwerpen is ze na de dood van haar man op het einde van de jaren 50 naar Kessel getogen. Meer bepaald in die periode werd haar leven gekenmerkt door een eerlijk zoeken naar het waarom der dingen wat voor gevolg had dat zij zich in diezelfde periode tot het Christendom bekeerde.

Haar diep geloof in God wiens goedheid en kracht zij tot in de kleinste van al de ons omringende dingen van de natuur ontwaarde, bracht ons menigmaal in verlegenheid om onze eigen kleingelovigheid. Deze uiterst intelligente veel belesen en gemoedelijke dame heeft vele merkwaardige brieven, gedichten en liederen geschreven. Niet minder dan onze grote Vlaamse componist Renaat Veremans heeft de muziek geschreven voor één van haar veelvuldige Marialiedjes nog gezongen tijdens de eucharistieviering op haar begrafenis. Ook onze eigen koster August Vander Weyden schreef de muziek op verscheidene van haar teksten.

Er was moed en durf voor nodig om juist na de oorlog de nood en het schrijnende leed te helpen lenigen van de meest gehoonde sukkelaars in die periode; de aan hun lot overgelaten en vaak totaal onschuldige vrouwen en kinderen van de zogezegde 'zwarten' die zij in de mate van het mogelijke heeft voortgeholpen omdat zij niets of niets meer hadden; geen woning, geen meubels, geen kleding, geen eten; alles was geroofd of stukgeslagen onder het goedkeurend oog van het 'christelijke' België.

Het borstbeeld van haar man, Julius Joannes Baptista Schrey, de stichter van de Koninklijke Vlaamse Opera van Antwerpen, staat nog steeds in de opera van Antwerpen opgesteld, waar hij aanvankelijk eerste concertmeester-violist was en nadien jarenlang dirigent en directeur. Hij was een op internationaal gebied beroemd dirigent vooral in het insceneren en uitvoeren van operastukken van Richard Wagner, waarvoor zelfs tot op onze dagen onze Vlaamse Opera nog grote bekendheid geniet: De jaarlijkse uitvoeringen van Parsifal op Goede Vrijdag, een initiatief dat uitging van haar man, worden nog steeds in ere gehouden en genieten een internationale bijval !

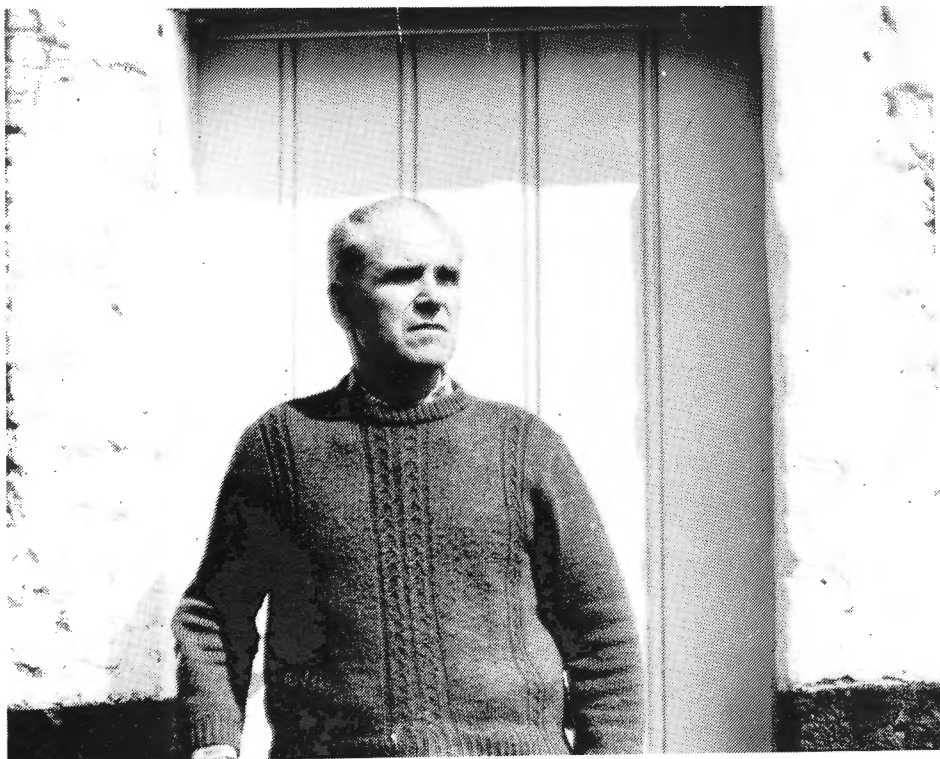

Familiefoto van Dokter Albert De Vriendt.

In alle stilte werd hier op 2 maart 1979 dokter De Vriendt ten grave gedragen. Hij was een uitzonderlijk begaafd man die als kinderspecialist te Turnhout van een haast legendarische faam genoot. Tot ver in het buitenland werd zijn kennis gewaardeerd. Zijn wetenschappelijke bijdragen werden in zowat alle Europese talen vertaald. Zijn uitzonderlijke begaafdheid ging gepaard met een even ongelooflijke werkkraft. Noodgedwongen had hij zich de laatste jaren in stilte teruggetrokken op zijn geliefd Goorkasteeltje.

Hij was een edel, zeer hoogstaand man en een overtuigd Kristen. Voor hem telde slechts dienstbaarheid; zijn eigen leven had geen waarde, enkel dat van zijn medemensen telde ! Geen wonder dan, dat het stadsbestuur van Turnhout onlangs beslist heeft een straat naar zijn naam te noemen.

De Salvatorgroep verliest in hem een man die met ruime belangstelling onze werking van nabij volgde en met raad en daad steunde.

Jef Verelst, oud-gemeenteraadslid van 'Oud-Kessel' werd tijdens de eerste helft van Mei ten grave gedragen. Alhoewel geboren te Herenthout was hij een Kesselaar in hart en nieren voor wie geen persoonlijke, maar wel de Kesselse belangen telden. Een man met een groot hart, een eerlijk mens. Wij zijn hem en de familie nog steeds dankbaar voor het feit dat onze wandelweg over het erf van hun hoeve (Muizenhoeve) loopt.

Salvator biedt aan de families en vele vrienden van de overledenen zijn christelijke deelneming aan.

RIOLERINGSPERIKELEN

Er is de laatste tijd reeds heel wat gepraat en geschreven over rioleringen en wat er zoal bij hoort. Toch is het al een oud zeer dat reeds vóór een paar jaar is begonnen nijpen op het oogmerk dat de meeste gezinshoofden vanwege het Nijlense gemeentebestuur een briefje toegestuurd kregen met het verzoek de gemeente te laten weten of hun woning al dan niet aangesloten was op het rioleringsnet. Dit met het oog op het heffen van een voor de Kesselaars nieuwe belasting. Als stok achter de deur was er het zinnetje ingelast : 'dat degene die het briefje niet terugzond automatisch zou beschouwd worden als zijnde aangesloten op het rioleringsnet'. Het inlassen van die clause zou, zoals later bleek, een ingebouwde garantie tot het verkrijgen van moeilijkheden blijken te zijn. Het niet precizeren van het begrip riolering zou de moeilijkheden nog vergroten ! De meningen over de definitie 'riolering' liepen toen - nu nog trouwens - nogal eens uiteen. Zelfs een schepen heeft ons in die periode persoonlijk en met grote stelligheid de garantie gegeven dat een ingebuisde baangracht geen riolering was. Nu is het zo dat het heffen van een nieuwe belasting op zichzelf niet valt binnen het aktieterrein van een groencomitee. Indien die belasting echter van invloed is of gevolgen meebrengt voor ons leefmilieu dan hebben wij ons inziens wel het recht hierop te reageren.

Daar wij in die periode echter over weinig of geen informatie beschikten om ons een idee te vormen wat de plannen van het gemeentebestuur waren, onthielden wij ons wijselijk van iedere vorm van aktie of zelfs maar van kommentaar. Tot er begin '78 iets gebeurde dat er ons toch toe dwong te reageren. Het waarom van deze reaktie kunt u lezen in de brief die wij op 1 maart aan het schepencollege hebben gericht.

Hier volgt deze brief, zij het enigszins ingekort.

Aan het College van
Burgemeester en Schepenen
van de Gemeente Nijlen

Mijne Heren,

Betreft : Belasting op de riolering

Tijdens de gemeenteraadszitting van 16.02.78 werd er aan de gemeenteraadsleden een voorstel tot regeling van de belasting op de riolering uitgedeeld. Indien wij ons niet vergissen bevatte dit voorstel essentieel het volgende :

1. Ieder die zijn afvalwater in een ingebuisd systeem (hetzij riool of ingebuisde baangracht) loost zal de belasting op de riolering betalen.
2. Hij die zijn afvalwater in een open of niet-ingebuisde baangracht loost zal geen belasting op de riolering betalen.

Het ligt zeker niet in onze bedoeling het beginsel van een belasting op de riolering aan te vechten; zoiets ligt buiten ons actieterrein. Wel voelen wij ons verplicht te wijzen op het gevaar dat ons leefmilieu loopt indien de hierboven aangehaalde regeling zou doorgaan.

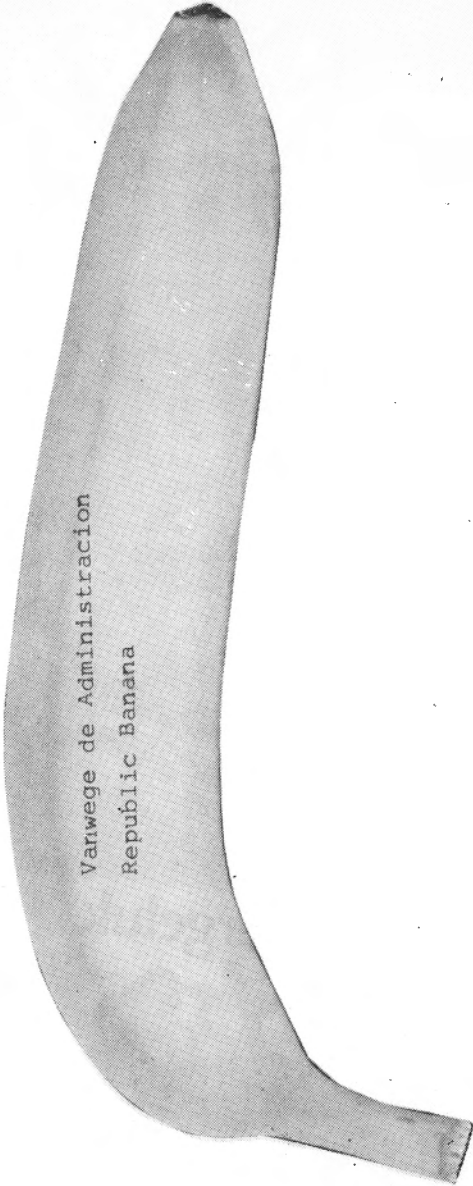
We geloven niet dat er veel verbeelding nodig is om tot de gevolgtrekking te komen dat in de toekomst het inbuizen van baangrachten sterk zou afgeremd worden. Dit is een evolutie die zeker niet bevorderlijk zou zijn voor het uitzicht van onze dorpen, zonder te gewagen van de catastrofale gevolgen voor de openbare hygiëne: de afschuwelijke stank en ratten die kenmerkend zijn voor open riool-baangrachten.

Naar onze mening zou het dan ook meer logisch en gewenst zijn het beginsel : "DE VERVUILER BETAALT" toe te passen en iedereen die afvalwater loost te belasten, ongeacht of dat nu gebeurt in een open of in een gesloten systeem. Het innen van een belasting op de afvoer van afvalwater zou aldus analoog zijn met de belasting op het afhalen van huisvuil. Inderdaad: bij de belasting op het afhalen van huisvuil wordt er geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende manieren waarop de belastingsplichtigen hun huisvuil ter ophaling geven.

Bij het aanvaarden van het principe dat iedereen die afvalwater loost ook moet betalen, zou het zelfs mogelijk zijn het basisbedrag van de belasting te verlagen: het aantal belastingsplichtigen zou immers gevoelig verhogen. Het niet denkbeeldig gevaar dat er een betwisting zou ontstaan over de definitie 'open baangracht' wordt aldus vermeden.

Volledig-open baangrachten zijn er niet: vóór een woning liggen er minstens één of meerdere buizen om de toegang tot de woning mogelijk te maken. De schijnbaar onoplosbare vraag : 'wat is nu eigenlijk een riool ?' moet niet meer beantwoord worden indien de term 'Belasting op de riolering' vervangen wordt door 'Belasting op het lozen van huishoudelijk en industrieel afvalwater'. Indien voorgestelde formule wettelijk niet haalbaar zou zijn kan naar een andere formulering gezocht worden.

Met het gevoel dat U aan dit schrijven enige aandacht zoudt willen besteden, verzoeken wij U, Mijne Heren, onze gevoelens van hoogachting te willen aanvaarden.

A grayscale image of a banana-shaped object, possibly a piece of fabric or paper, oriented vertically. The object is curved and has a small stem at the bottom. Printed on the object is the text "Vanwege de Administracion" and "Republic Banana".

Vanwege de Administracion
Republic Banana

Tot zover onze brief.

Enige reactie op deze brief hebben wij vanwege het gemeentebestuur niet gekregen. Dat hoeft ook niet. Wij begrijpen dat en hebben ook niet de pretentie zoveel wijsheid in pacht te hebben dat de voorstellen die wij doen alle moeilijkheden met één slag uit de weg zouden ruimen.

Maar toeval of niet, vanaf dit ogenblik werden wij haast dagelijks aangesproken door mensen die er ons op wezen dat er iets mis liep met het innen van de rioleringsbelasting. Omdat deze reeks van klachten niet ophield hebben wij ons de moeite getroost eens na te gaan of dit alles niet overdreven was of niet het resultaat was van toevallige en niet te vermijden fouten of vergissingen. Vrij vlug bleek echter dat al die klachten slechts het topje waren van een ijsberg en dat de manier waarop de belasting op de riolering geïnd werd volkomen uit de hand gelopen was. Ieder geval afzonderlijk behandelen gaat natuurlijk niet. Wel kunnen we de twee meest voorkomende scheve toestanden aanhalen.

Vooreerst de gevallen waarbij enkele van de bewoners van op identiek dezelfde manier op de ingebuisde baangracht aangesloten woningen belasting moeten betalen en andere dan weer niet. Iets waar zij die niet hoeven te betalen vanzelfsprekend niet rouwig om zijn; maar wel discriminerend overkomt bij hen die wél moeten betalen.

Ten tweede de gevallen van de burgers wier woning NIET aangesloten is op de riolering of ingebuisde baangracht maar tóch moeten betalen. Iets wat essentieel oneerlijk is. We hebben dan ook geoordeeld dat het gepast zou zijn - vóór in de gemeenteraad de belastingen zouden gestemd worden, want het was intussen maart 79 geworden - de brief die wij in '78 al eens verzonden hadden, nogmaals, doch nu gericht aan de gemeenteraad, te versturen, samen met een begeleidend schrijven waarin we een opsomming gaven van wat er volgens ons niet meer door de beugel kon. En waaruit we tot geen andere conclusie konden komen dan dat er in de Nijlense administratie iets misloopt.

Tevens verzochten wij het Nijlense gemeentebestuur naar een eerlijke oplossing voor het aanslepend probleem. Wij leven tenslotte in een rechtsstaat en niet in een middenamerikaanse bananenrepubliek.

Op deze brief hebben wij wél een antwoord ontvangen. Dit antwoord staat in al zijn zieligheid afgebeeld op bladzijde 21 van Salvator. De daar afgebeelde banaan met de tekst 'Vanwege de Administracion Republic Banana' werd ons per post en uiteraard naamloos toegezonden.

We gaan ons niet druk maken om dergelijke kinderstreken. Erger vinden we het dat er intussen weer enkele gezinshoofden vanwege de 'Gemeente Nijlen' een briefje toegestuurd kregen met het verzoek de gemeente in te lichten over de manier waarop hun afvalwater geloosd wordt en dat deze vraag om inlichtingen alles behalve een schoolvoorbeeld van duidelijkheid is. We vrezen dan ook dat de geschiedenis zich zal herhalen en dat de moeilijkheden voorlopig nog niet van de baan zullen zijn. Langs deze weg pleiten wij dan nogmaals voor een eerlijke oplossing in deze kwalijke zaak. Er is tenslotte niemand mee gediend dat ze uiteindelijk tot een politiek probleem verrot.

NIEUWE STRAATNAMEN ?

De straatnamencommissie is enkele keren bij elkaar gekomen. Twee van onze mensen werden opgevist om deel uit te maken van deze adviescommissie. We hebben met genoegen kunnen vaststellen dat ook nog andere verenigingen buiten de Salvatorgroep bij het schepencollege aangedrongen hebben om - en dat is en blijft ons standpunt - de naam van de deelgemeenten te behouden. In dat geval blijft alles ondubbelzinnig en duidelijk, en moet er niet tot wijzigingen overgegaan worden.

Wat men ook mag beslissen : wij blijven in KESSEL wonen en zullen in al onze briefwisseling slechts de naam KESSEL gebruiken!

Trouwens de naam KESSEL kan gewoon niet uitgeschakeld worden ! Denken we maar aan bijvoorbeeld de uittreksels uit de geboorteaktes waar nog minstens 90 jaar de naam KESSEL zal moeten vermeld worden. En wat met de kadasterplannen die opgemaakt zijn in functie van de oude gemeenten en die nooit meer kunnen veranderd worden. Denken we maar aan al de aktes die aan de hand van die plannen opgemaakt werden en zullen opgemaakt worden.

Eerstdaags wordt er in de gemeenteraad van Grooooot Nijlen over deze kwestie beslist door mensen die in diezelfde gemeenteraad keer op keer kunnen vaststellen dat, wanneer de naam van een straat genoemd wordt, een deel van de gemeenteraadsleden zelf gewoon niet weet over welke straat en van welke gemeente gepraat wordt !

Is er dan in godsnaam nog iets eenvoudiger om er gewoon de naam KESSEL of Bevel of Nijlen bij te noemen ?

Wij doen nogmaals een beroep op het gezond verstand van hen die de beslissing moeten nemen om geen onherstelbare warboel te scheppen en niet aan nieuwlichterij te willen doen alleen maar om de nieuwlichterij.

DE AFGESLOTEN NETEDIJKEN, DE WEGEN OP TERLAKEN OF DE PRIJS VAN DE PRIKKELDRAAD

Tijdens de laatste gemeenteraad op 5 juni jl. werd er nogmaals geïnterpelleerd over de afgesloten Netedijken en de wegen op Terlaken.

Wat de Netedijken betreft, hierover is volgens schepen De Winter reeds een vol jaar een onderzoek aan de gang. Tegen volgende raadszitting hoopt hij hiermee rond te komen. Hoe het mogelijk is dat een dergelijke glasheldere zaak een jaar moet onderzocht worden is iets wat wij moeilijk kunnen vattep. We geloven dat er geen schijn van twijfel over bestaat dat de dijken van de Nete niet mogen afgesloten worden !

Wat wij evenmin begrijpen is hoe deze verklaring in overeenstemming kan gebracht worden met de bewering van schepen Van Rompay die vorig jaar met de hand op het hart staande hield dat diezelfde Netedijken niet meer afgesloten waren ! Misschien kunnen die twee dat onder mekaar uitvechten !

Aangaande de afgesloten wegen op Terlaken bleef schepen De Winter bij zijn stellingname dat dit geen zaak is voor het schepencollege. Hij verdedigde het afsluiten van deze weg - de verbinding Lierse Steenweg/Terlakenweg (over de verbinding Bartstraat - Terlakenweg wordt zo weinig mogelijk gerept) met de volgende argumenten :

- a) De prikkeldraad is duur en de huidige huurder zou om de wegen te kunnen openhouden voor hoge onkosten komen te staan.
- b) De grond waarover de wegen lopen is private eigendom.
- c) Een jurist beweert dat de huurder het recht heeft de wegen af te sluiten (Dat dit juridisch advies afkomstig was van de raadsman van de huurder werd na enig aandringen toegegeven).

Deze argumenten zijn ongetwijfeld juist. Alleen doen ze niets ter zake ! De grond van de zaak is dat de wegen, die sinds mensengeheugenis zonder enige beperking door iedereen gebruikt worden een openbaar karakter gekregen hebben en dat ze derhalve, ook al is de grond niet van de gemeente, onder het toezicht van de gemeente zijn gekomen !

Onze Kesselse schepenen Van den Branden en Van Rompay, van wie wij toch mogen verwachten dat zij de Kesselse belangen zouden verdedigen, gaven geen krimp tijdens de interpellatie ! Wie zwijgt stemt toe zegt een oud spreekwoord. We mogen dan ook aannemen dat ze instemmen met de stellingname van schepen De Winter. Of deze lakse houding hier in Kessel erg gewaardeerd wordt blijft vanzelfsprekend een open vraag !

Verantwoordelijke uitgevers

DAVIDSFONDS KESSEL
Romain Verreydt
Landstraat 37/2
2508 KESSEL

GROENCOMITE KESSEL
Herman Van Regenmortel
Salvatorbaan 9
2508 KESSEL

HEEMVRIENDEN KESSEL
Frans Lens
Berlaarsesteenweg 31
2508 KESSEL